

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 8 (51)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2014

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 8 (51). — Рівне: РДГУ, 2014. — 181 с.

Збірник наукових праць містить статті Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної дидактики в контексті вимог інформаційного суспільства», проведеної в Рівненському державному гуманітарному університеті 17-18 жовтня 2013 р., з загальноосвітніх проблем навчання, компетентнісного підходу, розвитку творчого потенціалу особистості, використання сучасних інформаційних засобів на уроках в загальноосвітніх навчальних закладах.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних і загальноосвітніх навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'язознавства Київського славістичного університету);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 28.02.2014 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 10.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербець В.В. Соціально-педагогічний моніторинг якості освіти: проблеми та перспективи / В.В. Вербець // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». Вип. 19. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. – С. 38-43.
2. Сокурянська Л. Громадянська ідентичність сучасного українського студентства: чинники конструювання / Л. Сокурянська // Молодіжна політика: проблеми та перспективи. Вип. 3; наук. ред. С.А. Щудло. – Дрогобич: ДДПУ, 2011. – С. 360-364.
3. Мудрик А.В. Социальная педагогика: учеб. для студ. пед.вузов / А.В. Мудрик; под ред. В.А.Сластенина. – М.: Академия, 2000. – 357 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Перспективні напрями розвитку соціальної психології в контексті реальних потреб суспільства / Л. Орбан-Лембрик // Соціальна психологія. – 2003. – № 1. – С.16-27.
5. Щудло С.А. Вища освіта у пошуку якості: QUO VADIS / С.А.Щудло. – Харків-Дрогобич: Коло, 2012. – 340 с.

В.В. ВЕРБЕЦЬ. РИСК ЕСКАЛАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧЕСЬКОГО ДИСКОМФОРТА ІНДИВІДА

Резюме. В статті аналізується ескаляція соціально-психологічного дискомфорту молодіжної середовища в контексті соціальних трансформацій українського общества, пропонуються результати соціально-педагогічного моніторингу ціннісних орієнтацій студентської молодіжної, представляються рекомендації переведення потенціалу індивіда в соціально-продуктивний компонент.

Ключові слова: соціально-психологічний моніторинг, конфліктний потенціал, молодіжне середовище, ескаляція дискомфорту.

V.V.VERBETS. RISKS OF ESCALATION OF PERSONAL SOCIAL-PSYCHOLOGICAL DISCOMFORT

The summary. The article deals with the escalation of the social-psychological intensity in the youth surroundings in the context of the social transformation in the Ukrainian society. It is also represented the results of the social-pedagogical monitoring of the youth' values orientations and proposed the recommendations concerning an individual potential in the social productive sphere.

Key words social and pedagogical monitoring, conflict potential, youth surroundings, escalation of intensity.

Одержано редакцією 11.12.2013 р.

УДК: 37. 02

Ю.О. ГЛІНЧУК

АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Резюме. Стаття присвячена аналітичному огляду аспектів охорони праці, пов'язаних з використанням інформаційних технологій в умовах освітнього середовища.

Ключові слова: інформаційні технології, комп'ютер, школа, дошкільний навчальний заклад, комп'ютеризація, освітнє середовище.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується невідступним зростанням інформаційного поля та його активним проникненням у всі сфери життєдіяльності. Не є винятком при цьому і система освіти.

Комп'ютеризація шкільного загальноосвітнього середовища вже стала звичною і в останні роки відмічається помітне посилення інтересу педагогів-дослідників до аспектів впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес дошкільних навчальних закладів. Так, ознакою, візитівкою сучасного ДНЗ є наявність комп'ютерно-ігрового комплексу.

Проте, використання комп'ютерних технологій потребує від педагогів глибокої компетентності, оскільки, з одного боку, їх застосування є універсальним і дозволяє удосконалювати навчальний процес, а, з іншого, може спричинити низку негативних наслідків.

Тому, ми переконані, що досягнення ідеального балансу у використанні інформаційних технологій є характерною ознакою професійної компетентності педагогів, зокрема компетентності з охорони праці.

Метою даної статті є висвітлення аспектів охорони праці при використанні інформаційних технологій у освітньому середовищі.

Результати теоретичного аналізу проблеми. На сьогоднішній день інформаційні технології є невід'ємною частиною життя суспільства. Так, дослідження, проведені Інститутом інформаційних технологій і засобів навчання, показують, що 64% опитаних не можуть уявити свого життя без автомобіля, 84% – без мережі Інтернет, а 97% – без мобільного телефону, а за опитуванням у Європі на кожну годину формального навчання припадає шість годин неформального навчання поза межами класної кімнати. Тому комп'ютерні системи, що застосовуються у навчанні, безумовно є і благом, і злом [1, 31].

Н. Сисоєнко слушно зауважує, що при обладнанні комп'ютерних класів нерідко використовують застарілу техніку та порушують гігієнічні вимоги, що є причиною погіршення здоров'я та зводить нанівець прогресивну ідею комп'ютеризації сучасної освіти [4].

Проте, комп'ютеризація шкільної системи освіти не є замкнутою в собі системою. Використання комп'ютера як навчального засобу в школі сприяє його використанню учнями вдома, але не лише у навчальних цілях.

Перш за все, небезпекою є вже саме перебування за комп'ютером. Дослідження М. Мухіної, В. Пільганчука, Н. Польки, І. Климовської та ін. доводять, що перебування за комп'ютером, особливо, якщо воно перевищує часові межі, спричиняє порушення органів зору, скелету, репродуктивних функцій, нервової системи, імунітету. Організм зазнає негативних наслідків, формується відмова від «живого» спілкування з однолітками. Особистість втрачає здатність до образного мислення. На сьогоднішній день сумною реальністю стала поява в психології термінів «комп'ютерна наркоманія» та «Інтернет-залежність».

Дослідники Р. Охрімчук та К. Чорна справедливо підкреслюють, що стаючи залежною від комп'ютерних ігор, дитина перестає повною мірою себе контролювати. Із суб'єкта творця себе дитина перетворюється в об'єкт маніпуляцій [5, 53-55].

Стосовно цього В. Розін зазначає, що комп'ютерні ігри реалізували дитячі (та й не тільки дитячі) мрії про реалістичні світи. Яка дитина, граючись у солдатики, не уявляла собі, як вони стріляють і не озвучувала їхні дії? З появою комп'ютера цей уявний світ матеріалізувався. Тепер можна вистрілити з гармати і почути постріл, можна керувати літаком, і він буде літати як справжній. Навіть, ставши електронною, гра продовжує виступати як реальна дійсність, що міститься у постійній практиці породження нових світів [10, 26-36].

М. Горюнов, досліджуючи різноманіття електронних ігор, приходять до висновку, що все менше людей схиляються до вибору ігор, де треба, наприклад, вести збірну Бразилії до перемоги і все більше обирають ігри, де потрібно вбивати, нищити, бути прагматичним і жорстоким [6, 66-67].

Особливістю нових вимірів гри, як зауважує С. Жижек, стала присутність монітора, своєрідного вікна в інший світ «...через який ми зустрічаємось з віртуальним всесвітом». Сучасна комп'ютерна гра знаходиться на перетині технічної та психічної реальностей, адже в компетенцію сучасних творців ігор входять такі небезпечні знання, як злякати людину, принести їй задоволення, створити відповідний віртуальний обман [7, 119-127].

Головною ознакою комп'ютерних ігор, а, відповідно, і основною причиною нездорового захоплення ними є можливість панування над віртуальним світом. Не маючи змоги панувати над існуючою реальністю, особистість панує над штучно створеною. У комп'ютерних іграх універсум, звільнений від звичайного стримування, перетворюється на універсум безмежного садомазохістського насилля і нестримного прагнення панування [6; 9].

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день комп'ютеризація навчально-виховних закладів як частина провідної стратегії в системі освіти значно розширила свої межі. Якщо до останнього десятиріччя під комп'ютеризацією школи розумілося забезпечення персональними комп'ютерами кабінетів інформатики, то на сьогоднішній день даний термін глобально розширив свої межі. Всебічне вивчення вищезначеного питання, яке базується, зокрема, на власному досвіді роботи в школі, дозволяє стверджувати, що нині показниками забезпечення школи комп'ютерними технологіями є:

- можливість кожного учня працювати за персональним комп'ютером на уроці інформатики;
- безпосереднє використання інформаційних технологій практично на всіх уроках;
- застосування педагогами наочності, виготовленої за допомогою інформаційних технологій;
- використання мультимедійних технологій на виховних та відкритих заходах;
- всебічне оволодіння комп'ютером вчителями;
- наявність факультативів із інформатики;
- наявність у коридорах стендів, наповнення яких виготовлене за допомогою інформаційних технологій;
- комплектування CD- та DVD-бібліотеки;
- наявність офіційного сайту школи;
- наявність у школі комп'ютерних курсів і т.п.

Проте, у стрімкому процесі комп'ютеризації загальноосвітнього шкільного середовища абсолютно недостатня увага приділяється аспектам охорони праці. Зокрема, не враховуються норми перебування учнів за комп'ютером в залежності від їх віку. Так, реальна тривалість перебування за комп'ютером учнів всіх класів на уроках та факультативах з інформатики складає 40-45 хв, а на курсах з інформатики – 60 хв. При цьому не береться до уваги те, чи застосовувались інформаційні технології у цей день на попередніх уроках.

Практично по всіх школах вчителі інформатики окрім посадових обов'язків виконують частину роботи секретаря, друкуючи ділову документацію та допомагають іншим вчителям (добровільно чи за вказівкою адміністрації) створювати мультимедійні презентації, сканувати чи друкувати матеріали до різноманітних заходів. Цю роботу вони виконують, зокрема, на перервах, що призводить до порушення режимів провітрювання. Внаслідок цього, в кабінетах інформатики підвищується температура, загазованість, знижується відносна вологість, зростає статична електризація повітря, погіршується його іонний склад.

Активна комп'ютеризація школи сприяє виникненню у батьків стереотипу щодо необхідності персонального комп'ютера у дитини як потрібного навчального засобу. Неабиякий внесок у виникнення цього стереотипу роблять і окремі педагоги, залучаючи до виготовлення наочності учнів: підвищують бали за роздрукування інформації з Інтернету, друкування чи сканування матеріалів.

І, якщо раніше популярним було купувати дітям м'ячі, бадмінтон, скакалки, велосипеди і т.п., то на сьогоднішній день предметом найвищої популярності є комп'ютер. Відповідно, з кожним роком зменшується зацікавлення дітей і підлітків рухливими іграми, перебуванням на вулиці, романтикою подорожей та пікніків. Тепер на відпочинок чи у табір діти в обов'язковому порядку беруть з собою не лише мобільні телефони, а й планшети чи ноутбуки. Таку ситуацію ми вважаємо однією з головних причин стрімкої тенденції до збільшення дитячої захворюваності.

Для багатьох батьків придбання комп'ютера є прерогативою перебування дітей на вулиці: дитина знаходиться «на очах», на неї ніхто не впливає, їй не загрожують небезпеки.

На основі досліджень ми переконалися, що найчастіше учні вдома використовують комп'ютер не для підготовки до уроків інформатики, а для комп'ютерних ігор та спілкування у соцмережах. Внаслідок цього у значній частині користувачів формується психологічна залежність від монітора, а терміни перебування за ним перевищують будь-які межі.

І, якщо ще кілька років назад засновники ігрової індустрії «підігривали» бажання до самоствердження, то тепер вони використовують у комерційних цілях ще й людський азарт. Так, у іграх бойового характеру для підвищення шансів на виграш нині можна віртуально «купити» якийсь знаряддя вбивства, перерахувавши гроші на вказаний рахунок, а в мережі Інтернет є рейтингові сітки переможців та учасників ігор, тобто, грати у гру можна не лише, використовуючи ресурс персонального комп'ютера, а й через мережу Інтернет. Не грати у такі ігри нині вважається чимось ганебним навіть у середовищі молодших школярів, особливо міських. Учні, які не мають власних комп'ютерів чи підключеного Інтернету, є постатями для насмішок серед однолітків.

Не менш небезпечними, на наш погляд, є й соціальні мережі. Вони надають змогу особистостям жити не власним, а вигаданим життям, внаслідок чого активно втрачається здатність до живого, реального спілкування. Небезпечним явищем є і віртуальне насилля, коли в соцмережах поширюється дезінформація про конкретних особистостей, поміщаються їх фото чи відео, часто кориговані за допомогою спеціальних програмних продуктів. Таке віртуальне цькування призводить до формування комплексів неповноцінності, пригніченості, неврозів, депресій і, навіть, суїцидів. Все частішають і випадки, коли це робиться з метою вимагання коштів.

Часте і довге перебування за комп'ютером призводить до порушення продукування організмом гормону серотоніну, який виробляється при зміні дня та ночі і регулює біоритми людини, зокрема, сприяє здоровому сну [2]. Внаслідок цього у першій половині дня спостерігається втома, зниження уваги, концентрації, а в другій половині дня частим є безсоння.

Комп'ютер є шкідливим не лише для того, хто працює за ним, а й для всіх, хто знаходиться поруч. Адже він є джерелом електромагнітного випромінювання та випаровування шкідливих речовин.

Вивчаючи означену проблему, ми помітили, що за зовнішнім виглядом учнів легко визначити тих, хто має залежність від монітора. Як правило, вони мають почервонілі очі, на уроках розсіяні, неухважні, постійно щось забувають, втрачають інтерес до навчання, на перервах обговорюють комп'ютерні ігри чи статус у соцмережах (кількість зареєстрованих друзів, прихильників) або грають у ігри, вміщені в мобільних телефонах.

Знову ж таки, промислово-інформаційна індустрія для заохочення таких пріоритетів поведінки розробляє телефони із доступом до Інтернету. Сумним явищем сьогодення є масові намагання учнів здобувати підказки чи розв'язки за допомогою телефонів під час контрольних робіт та екзаменів.

Такий стан речей призводить до поляризації умінь здобування і роботи з інформацією – учні звикають здобувати її за допомогою Інтернету, втрачаючи здатність до роботи з друкованими джерелами.

Великою проблемою є й те, що зловживання комп'ютерними іграми чинить руйнівну дію на несформовану психіку учнів. Відбувається перенесення пріоритетів поведінки з ігор на реальне життя. Необхідність вбивати, нищити, руйнувати призводить до нівелювання загальнолюдських моральних цінностей. Ми переконані, що це є головною з причин бійок, знущань, принижень, ставок на тоталізаторі, які на сьогодні часто мають місце в освітніх закладах і активно висвітлюються у засобах масової інформації. Для особистостей із комплексами неповноцінності, які мають проблеми у реальному спілкуванні та визнанні це часто виступає можливістю виділитись, реалізуватись. Для сучасного підростаючого покоління звичайним стала зйомка відео з насиллям. Якщо раніше при знущанні над кимось традиційним було допомогти, покликати на допомогу, то нині традиційним є зняти це на відеозасіб, показувати друзям та розмішувати відео в Інтернеті.

На сьогоднішній день у всесвітній мережі можна знайти розв'язки різноманітних завдань, відповіді на екзаменаційні білети, зразки творів і т.п. І не кожен учень робить правильний вибір між тим, щоб розв'язати завдання і тим, щоб списати готовий розв'язок.

Учні, які звикли до віртуального спілкування та отримання інформації, відчувають труднощі не лише у спілкуванні з однолітками, а й у подальших взаєминах, пов'язаних, наприклад, зі створенням сім'ї та вихованням дітей.

Не дивлячись на всебічну інформатизацію системи освіти, вчителі-практики з багаторічним стажем роботи стверджують про невпинне спадання загального рівня знань учнів та недоцільність пропаганди масового застосування комп'ютера на уроках.

Некомпетентність педагогів, зокрема, у галузі охорони праці, призводить до порушення санітарно-гігієнічних умов при роботі з комп'ютером, що негативно впливає на здоров'я як учнів, так і вчителів.

Оскільки саме здоров'я є важливою домінантою, ми вважаємо, що комп'ютеризація системи освіти повинна розглядатися найперше з точки зору охорони праці і включати такі складові:

- дотримання санітарно-гігієнічних норм при застосуванні інформаційних технологій;
- ознайомлення зі шкідливими сторонами комп'ютеризації і відповідними санітарно-гігієнічними нормативами педагогів, учнів і батьків;
- трактування комп'ютера як навчально-пізнавального, а не розважально-ігрового засобу;
- виховання культури віртуальної діяльності (у тому числі включення відповідного матеріалу у курс етики, ознайомлення із відповідальністю за нанесення моральної шкоди);
- розвиток гуманності підростаючого покоління;
- контроль, корекція та відповідна спрямованість інформатизації системи освіти.

За велику і актуальну проблему сьогодення ми вважаємо розрив між пріоритетом впровадження в систему освіти інформаційних технологій та явно недостатнє врахування відповідних аспектів з охорони праці. Так, опитані нами вчителі стверджують, що всі управлінські ланки (дирекція школи, працівники районних чи міських, обласних відділів освіти, інститутів вдосконалення) безперервно і акцентовано вимагають впровадження інформаційних технологій у навчальний процес. Проте, лише 7% респондентів виявили обізнаність із часовими нормами перебування за комп'ютером для різних вікових груп. Питання погодження застосування комп'ютера в один день в одному й тому самому класі не розглядаються взагалі. І, якщо старше покоління педагогів, як правило, використовує комп'ютер переважно при перевірках освітнього закладу та на відкритих заходах, то когорта молодих спеціалістів, маючи більш глибокі знання в галузі інформатики і керуючись рекомендаціями вищих ланок освіти береться застосовувати комп'ютер скрізь і всюди. Активне впровадження інформаційних технологій у навчальний процес часто призводить, зокрема, до недостатньої сформованості графічних умінь учнів на уроках математики, до пригнічення дослідницьких умінь на уроках фізики та хімії, до збіднення словникового запасу на уроках мови та літератури і т.п.

Висновки. Аналіз теоретичних та практичних літературних джерел і процесів, що відбуваються на різних рівнях системи освіти засвідчує розрив між пріоритетними цілями та поняттями сьогодення. Так, якщо у наукових колах основною стратегічною інноваційною парадигмою є всебічна гуманізація системи освіти, то у загальноосвітньому шкільному середовищі відбулось ототожнення, підміна понять «інновація» та «інформатизація».

Отже, застосування інформаційних технологій в системі освіти породжує проблеми валеологічного, морального, правового та превентивного характеру, вирішення яких безпосереднім чином залежить від компетентності педагогів в галузі охорони праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. На шляху до інформаційного суспільства / Валерій Биков // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 30-33.
2. Пільганчук В. Профілактика захворювань користувачів комп'ютерів / Василь Пільганчук. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 48 с.
3. Полька Н.С. Вплив роботи на персональних комп'ютерах різних типів на функціональний стан організму молодших школярів / Н.С. Полька // Медичні перспективи. – 2002. – № 2. – Т. V. – С. 109-113.
4. Сисоєнко Н.В. Сучасні гігієнічні проблеми забезпечення умов навчання та виховання в освітніх закладах України / Н.В. Сисоєнко // Безпека життєдіяльності в освіті. – 2012. – № 1. – С. 12-14.
5. Охрімчук Р. Час гуманістичних цінностей: гра як загроза особистості / Раїса Охрімчук, Катерина Чорна // Початкова школа. – 2008. – № 3. – С. 53-55.
6. Горюнов М. Жестокость в мире компьютерных игр / М. Горюнов // Домашний компьютер. – 1999. – № 4. – С. 66-67.
7. Жижек С. Киберпространство, или Невыносимая замкнутость бытия / С. Жижек // Искусство кино. – 1999. – № 2. – С. 119-127.
8. Климовская И. Глаза и компьютер / И. Климовская // Здоровье. – 2003. – № 9. – С. 62.
9. Подорога В. Блокбастер / В. Подорога // Искусство кино. – 1999. – № 1. – С. 65-68.
10. Розин В.М. Природа и генезис игры / В.М. Розин // Вопросы философии. – 1999. – № 6. – С. 26-36.

Ю.А. ГЛИНЧУК. АСПЕКТЫ ОХРАНЫ ТРУДА ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ

Резюме. Стаття посвящена аналітичному огляду аспектів охорони праці, зв'язаних з використанням інформаційних технологій в умовах освітнього середовища.

Ключевые слова: інформаційні технології, комп'ютер, школа, дошкільне освітнє заклад, комп'ютеризація, освітнє середовище.

Y.O. HLYNCHUK. THE ASPECTS OF PROFESSIONAL SAFETY DURING INFORMATION TECHNOLOGIES USAGE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The summary. This article is devoted to the problem of analytical regards to the aspects of measures for labor protection, connected with the using of information technologies in the contexts of educational environment.

Key words: information technologies, computer, school, preschool educational institution, computerization, educational environment.

Одержано редакцією 13.12.2013 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Васьківська Г.О. Людиноцентризм як домінанта формування у старшокласників системи знань про людину.	4
Кондрашова Л.В. Здоров'язберігаючий аспект навчання як актуальна проблема сучасної дидактики.	8
Тадеев П.О., Борисюк Л.Р. Вітчизняні та зарубіжні концепції обдарованості: порівняльний аналіз.	12
Петрук Л.П. Становлення і розвиток проблемного навчання у педагогіці.	15
Галатюк Ю.М. Творча та інформаційна функції навчання у контексті сучасної освітньої парадигми.	18
Байкачова К.В. Моральне виховання як психолого-педагогічна проблема: історичний аспект.	21
Ваколюк А.М. Теоретико-прикладні засади розвитку фізичної культури.	24
Васьківський М.В. Професійне самовизначення старшокласників: ціннісно-орієнтований підхід.	27
Вербець ВВ. Ризики ескалації соціально-психологічного дискомфорту особистості.	30
Глінчук Ю.О. Аспекти охорони праці при використанні інформаційних технологій у освітньому середовищі.	34
Грицюта О.Ф. Важливість закладів відпочинку християнської орієнтації для розвитку особистості підлітка.	38
Дем'янчук В.А., Риженко І.М., Чабан В.Й. Культура безпеки людини – безпека суспільства в ХХІ столітті.	42
Коваль В.В. Вікові особливості фізичного виховання учнів у закладах професійно-технічної освіти України.	46
Косарева О.І. Синдром дефіциту уваги з гіперактивністю: причини виникнення та шляхи корекції.	51
Левчук (Тимочко) І.Б. Теоретичний аналіз проблеми просвітницько-громадської діяльності православних братств Волині (2 пол. ХІХ – початку ХХ ст.).	54
Листопад О.А. Проблема діагностування творчого потенціалу у дітей у Західній Європі і США.	58
Мишкарьова С.В. Організаційні засади діяльності Братства православних богословів у Польщі (1934-1938 рр.).	62
Нечипорук Л.І. Випереджуюча освіта як основа гармонійного соціоприродного розвитку суспільства ХХІ століття.	65
Оксенюк О.В. Особливості формування громадянської компетентності в учнів (досвід Рівненської української гімназії).	68
Павлюк Г.С., Безкоровайна О.В. Інтерактивні форми та методи виховання гуманності в дітей молодшого шкільного віку у контексті розвитку культури спілкування.	71
Пелех Л.Р. Особливості взаємовідносин суб'єктів ціннісно-зорієнтованого підходу в навчально-виховному процесі (Україно-Польський досвід).	74
Світельська-Дірко С.В. Виховання відповідальності учнів молодших класів засобами казки в творчості В.О. Сухомлинського.	78
Стельмашук Ж.Г. Дисциплінованість особистості школяра: до проблеми термінології.	81
Стихун Л.П., Стихун Н.В. Використання елементів театрального мистецтва у сучасній педагогічній практиці загальноосвітніх шкіл.	84
Суботюк В.І. Науково-методичні засади екологічного виховання молодших школярів у світлі вимог інформаційного суспільства.	88
Трохимчук І.М. Система екологічного виховання учнів основної школи в сучасних умовах.	91
Ціпан Т.С. Формування ціннісного ставлення підлітків до держави в умовах дитячо-юнацьких об'єднань.	95
Чорноус В.П. Творчість особистості у дискурсі практичної психології.	99
Янцур М.С. Профорієнтаційна компетентність учнів основної школи, яка формується в процесі трудового навчання.	101
Біляковська О.О. Модифікація оцінювання у новітньому форматі уроку.	106
Волкова В.В. Компетентнісний підхід у навчанні міжкультурної комунікації іноземною мовою.	108
Галатюк М.Ю. Навчально-пізнавальна компетентність старшокласників крізь призму системного і діяльнісного підходів до процесу едукції.	112
Гнедко Н.М. Дидактичні основи використання засобів віртуальної наочності на уроках української мови та літератури.	115
Гринькова Н.М. Дидактичний аспект організаційних форм і методів театральної педагогіки.	120
Дереза І.С. Взаємозв'язок навчання і самоосвітньої діяльності в професійному саморозвитку студентів.	124
Дмитришина Н.М. Генетична площина актуальних проблем дидактики у світлі чернечого виховання на теренах Західної України (30-ті рр. ХХ ст.).	127
Жулаєва В.О. Забезпечення валідності й надійності тестів протягом життєвого циклу.	129
Косянчук С.В. Формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників в умовах особистісно-орієнтованого навчання.	132
Лопатинська І.С. Емоційно сприятливе середовище як умова результативності вивчення іноземної мови учнями.	136
Мандрик Н.В. До проблеми сучасного уроку української мови.	139
Просенюк А.І. Взаємодія дошкільних навчальних закладів та сім'ї в процесі впровадження особистісно розвивального вектору навчання.	142
Рябовол Л.Т. Правові предметні компетенції як показники профільної правової предметної компетентності (критерії визначення рівнів сформованості).	145
Шутяк В.Г. Про політехнічну освіту молодших школярів.	150

<i>Рибачук І.Г.</i> Дидактичні ідеї в педагогічній спадщині А.С. Макаренка.	153
<i>Тимощук О.С.</i> Зміст підготовки майбутніх вчителів технологій у галузі охорони праці.	156
<i>Войтович О.П., Сергієнко В.П., Войтович І.С.</i> Створення та використання навчальних ВІКІ-ресурсів з природничих дисциплін.	159
<i>Совгар О.М.</i> Постать Ю. Романчука в історико-педагогічних працях.	165
<i>Приймак О.П.</i> Формування загальнонавчальних умінь та навичок у першокласників на уроках математики ..	168
<i>Маланюк М.М.</i> Модель розвитку творчих математичних здібностей учнів ліцею засобами інформаційних технологій.	171
<i>Шевчук О.А.</i> Мотивація ведення безпечного, тверезого, здорового способів життя в процесі вивчення дисципліни «БЖД».	175
<i>Відомості про авторів.</i>	178